

РЕШЕНИЕ

№ 5416

гр. София, 17.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 15.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **3838** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203-207 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) и чл.28, ал.2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ).

Образувано е по искова молба вх.№ 12224/08.05.2020 г. по описа на АССГ, предявена от "Кепитъл рекърдс" ЕООД, ЕИК по Булстат:[ЕИК], подадена чрез адв.Т., срещу Агенцията по вписванията, [населено място],[жк], [улица], в която се съдържа претенция за присъждане на сума в размер на 1 011,25 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди от отменен като незаконосъобразен административен акт – Отказ № 20191223101731-2/02.01.2020 г. на длъжностно лице по регистрацията /ДЛР/ при Агенцията по вписванията, който акт е отменен с Решение № 841 от 21.04.2020 г. на Софийския апелативен съд по търг.дело № 1045/2020 г.

В исковата молба се твърди, че причинените имуществени вреди се изразяват в заплащане на юридически услуги за правно съдействие, представителство, защита и възнаграждение в общ размер на 1 011,25 лв., от които 1 000 лв. заплатен адвокатски хонорар, 7,50 лв. заплатена държавна такса за разглеждане на жалбата срещу отказа пред СГС и 3,75 лв. заплатена държавна такса за въззивно обжалване пред САС. В исковата молба са изложени подробни съображения. Отправеното до Съда искане е да присъди на ищеца претендираните суми, както и разноските по настоящото дело.

Ищецът чрез адв.Т. е подал писмено становище (л.50), в което моли Съда да уважи предявения иск по съображенията, изложени в исковата молба, като адв.Т. се явява и в с.з., където моли за уважаване на иска. Претендира сторените по делото разноски и адвокатско възнаграждение. Представя писмени бележки с подробни съображения.

Препис от исковата молба е връчен на ответника за отговор. В срока по чл.131 от ГПК е постъпил отговор от АВ, в който последният чрез юк.Ч. излага становище за недопустимост и неоснователност на исковата претенция. Отправя възражение, че ищецът е могъл да претендира разноските в производството пред САС. Счита, че от събраните по делото доказателства не може да се установи по безспорен начин твърдяната вреда и връзката между нея и отменения отказ. При липсата на законовите предпоставки на чл.1, ал.1 ЗОДОВ, ответникът моли Съда да отхвърли исковата молба по изложените в отговора съображения. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Отправя възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, което се претендира от ищеца. В с.з. ответникът чрез юк.И. моли Съда да отхвърли предявения иск като неоснователен и недоказан по съображения, подробно изложени в депозирания отговор.

С. градска прокуратура чрез прокурор К. дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата молба и моли Съда да отхвърли същата.

Административен съд-София град, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

С Решение № 863 от 20.02.2020 г., постановено от Софийския градски съд по търг.дело № 18/2020 г., е оставена без уважение жалбата на настоящия ищец "Кепитъл рекърдс" ЕООД, подадена чрез адв.Т., срещу Отказ № 20191223101731-2/02.01.2020 г. на ДЛР при АВ. Така постановеният съдебен акт е отменен с Решение № 841 от 21.04.2020 г., постановено от Софийския апелативен съд по търг.дело № 1045/2020 г., и заедно с него като незаконосъобразен е отменен Отказ № 20191223101731-2/02.01.2020 г. С постановеното решение САС е отменил постановения отказ поради неправилно прилагане на материалния закон и осъществено процесуално нарушение във връзка с чл.22 ал.5 ЗТРРЮЛНЦ. Дадени са указания на АВ за извършване на вписването по партидата на ищеца на заявените обстоятелства. Решението на САС е окончателно и е влязло в сила на 21.04.2020 г.

В производството пред СГС ищецът е представляван от процесуален представител - адв.Т., съгласно пълномощно, приложено на л.8 от търг.дело № 18/2020 г. Приложен е и договор за правна защита и съдействие от 02.01.2020 г. между "Кепитъл рекърдс" ЕООД и адв.Т. с предмет оказване на правна защита и съдействие, изразяваща се в изготвяне и депозиране на жалба срещу Отказ № 20191223101731-2/ 02.01.2020 г. С договора страните са се договорили възнаграждение в размер на 1 000 лв., което дружеството е заплатило в брой при подписване на договора. Безспорно е и обстоятелството, че за образуване и разглеждане на делото е внесена държавна такса от 7,50 лв.

В производството пред САС ищецът е представляван от процесуален представител - адв.Т., съгласно пълномощно, приложено на л.8 от търг.дело № 1045/2020 г., с което "Кепитъл рекърдс" ЕООД е упълномощило адв.Т. да изготви и депозира жалба срещу Решение № 863 от 20.02.2020 г. на СГС по търг.дело № 18/2020 г. С договора страните са се договорили възнаграждение в размер на 1 000 лв., което дружеството е заплатило в брой при подписване на договора. Безспорно е и обстоятелството, че за образуване и разглеждане на делото е внесена държавна такса от 3,75 лв.

С протоколно определение от 29.07.2021 г. Съдът спря производството на настоящото дело до произнасяне на решение по тълк.дело № 4/2020 г. на ВАС. По делото е постановено Тълкувателно решение № 5 от 14.07.2022 г., с което са отклонени исканията на Главния прокурор за приемане на тълкувателно решение по следните въпроси:

1. „Следва ли да се присъжда законна лихва в производството по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на дървата за вреди / ЗОДОВ/ при уважен иск за обезщетяване на имуществени вреди, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение в производството по обжалване на наказателно постановление, което е отменено от съда и, ако се дължи, кой е началният момент - влизане в сила на решението за отмяна на наказателното постановление или завеждане на исковата молба?"

2. „Дължи ли се обезщетение за вреди по изплатените адвокатски възнаграждения и държавни такси в производствата пред административните съдилища за икове по чл. 28, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел /ЗТРРЮЛНЦ/ във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявени за възстановяване на имуществени вреди от незаконосъобразни действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията и представляват ли те пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ?“

По настоящото дело се прие за послужване търг.дело № 18/2020 г. на СГС, с приложеното търг.дело № 1045/2020 г. на САС.

При така установената фактическа обстановка Съдът достигна до следните правни изводи:

Исковата молба е предявена в петгодишния давностен срок от влизане в сила на Решение № № 841 от 21.04.2020 г. на Софийския апелативен съд по търг.дело № 1045/2020 г. Исковата молба е предявена на от легитимиран субект – адресат на отменения отказ, вследствие на който се претендират обезщетения за претърпени имуществени вреди, представляващи заплатени юридически услуги за правно съдействие, представителство, защита и възнаграждение, и при наличие на правен интерес, поради което същата е процесуално допустима по смисъла на чл.204, ал.1 вр. чл.203 АПК.

Разгледан по същество искът е основателен.

По силата на чл.28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ Агенцията отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията, по реда на ЗОДОВ.

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. Под вреда следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под "пряка и непосредствена" - тази вреда, която следва закономерно от

незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 ЗОДОВ.

В случая по делото е установена първата предпоставка – налице е незаконосъобразен административен акт (отказ), отменен по съдебен ред.

Дейността по вписване в търговския регистър е регламентирана в чл.22 и сл. ЗТРРЮЛНЦ, като отказът от вписване подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца. Актът, издаден в регистърното производство, е с охранителен характер, доколкото производството е едностранно и безспорно, целящо да осигури съдебно съдействие на търговци за вписване на подлежащи на вписване обстоятелства и за обявяване на подлежащи на обявяване актове. Законодателят обаче е приравнил актовете, издавани в това производство, на административни актове, доколкото вредите от незаконосъобразността му се претендират по реда на ЗОДОВ. Макар отказът за вписване в търговския регистър да не е проява на административна дейност и да не се постановява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, той е приравнен на административен акт по силата на чл.28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ.

При това положение Съдът следва да прецени установено ли е по делото настъпване на вреди, а при положителен отговор – представляват ли тези вреди пряка и непосредствена последица от издадения и отменен незаконосъобразен акт.

Съобразно чл.154 ГПК всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В противен случай Съдът е длъжен да приложи последицата при носене на доказателствената тежест, като приеме недоказания факт за неосъществил се. В случая ищецът е този, който следва да докаже, чрез провеждане на пълно и пряко доказване със съответните процесуални способности, настъпването на твърдените вреди, както и причинната връзка между тях.

Втората предпоставка за възникване правото на обезщетение е наличие на вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди, в случая те се сочат като имуществени. След като имуществената сфера на ищеца е засегната, като е намаляла със сумата, заплатена като адвокатски хонорар и държавна такса в съдебното производство по обжалване на властническия акт, тази предпоставка също е осъществена.

Размерът на претърпените вреди е доказан, в съответствие с писмените доказателства, приложени по търг.дело № 18/2020 г. на СГС. Ищецът е упражнил правата си посредством упълномощен от него адвокат с нарочно пълномощно, като за осъществената защита е заплатил адвокатско възнаграждение по сключен договор за правна защита и съдействие в размер на 1 000 лв. Заплатил е и дължимата държавна такса в размер на 7,50 лв. за производството пред СГС, както и държавна такса в размер на 3,75 лв. за производството пред САС. Така заплатените адвокатско възнаграждение и държавна такса представляват имуществена вреда, която следва да бъде обезщетена чрез уважаване на предявения иск по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. В този смисъл Решение № 707 от 17.01.2019 г. на ВАС по адм.дело № 9828/2018 г., Решение № 7393 от 17.05.2019 г. на ВАС по адм.дело № 9730/2018 г.

Съдът намира, че настоящият спор попада в хипотезата на чл.6, § 1 във вр.с чл.13 от Европейската конвенция за защита правата на човека в неговия гражданскоправен аспект, доколкото касае обезщетение за вреди от незаконосъобразен акт на администрацията. Терминът "граждански" има автономно значение по Конвенцията.

Съгласно подхода си по делото К. срещу Германия, при определяне дали се прилага чл.6, Съдът разглежда единствено характера на правото или задължението, предмет на делото. Освен това, в практиката на Съда правото на обезщетение от държавата за вреди в резултат от нейни незаконосъобразни действия /при това независимо дали са осъществени от административен или друг държавен орган или длъжностно лице/ е прието за гражданско, въз основа на имуществения му характер. Под права и задължения в чл.6 се има предвид такива, които са признати от вътрешното право, независимо дали са защитени от Конвенцията. Както правото на съдебни разноски, признато и по АПК, и по ГПК, така и правото на обезщетение за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на АВ, са признати от вътрешното право.

Съдът съобрази настъпилото изменение на чл.25 ЗТРРЮЛНЦ, в който е добавена ал.6 (Нова – ДВ, бр.105 от 11.12.2020 г., в сила от 14.12.2020 г., съгласно чл.5, ал.5, изр.второ от Конституцията). Нормата предвижда в съдебните производства съдът да присъжда разноски на страните по реда на ГПК. В постановения за разглеждане случай актът, от който се претендират вредите, е отменен с решение, влязло в сила на 21.04.2020 г. – преди тази законодателна промяна. Следователно не е налице заварен случай, който да подлежи на уреждане с ПЗР към ЗИДЗТРРЮЛНЦ. Именно поради тази причина САС не е присъдил разноските в производството – нормата на чл.25, ал.6 от закона все още не е съществувала в правния мир.

Налага се изводът, че ефективното средство за защита е именно искът по чл.28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ във вр.с чл.1 ЗОДОВ. Единственият вариант за компенсация за лице, обжалвало отказ на ДЛР, който е отменен като незаконосъобразен, е чрез иск по реда на ЗОДОВ срещу АВ, защото тя отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията по реда на ЗОДОВ. С приемането на чл.28, ал.2 ЗТРРЮЛНЦ от 2016 г., се предвиди, че в обхвата на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е включена и тази произтичаща от вреди, причинени на физически или юридически лица от незаконосъобразни действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията по ЗТРРЮЛНЦ. В тази връзка дори е без значение дали издадените актове на длъжностните лица по регистрацията могат да се определят като административни актове. Достатъчно е, че за целите на извъндоговорната отговорност на държавата са приравнени на такива. Ето защо, в конкретния случай ефективното средство за защита е именно предявеният иск.

Категорично е доказано заплащането на адвокатско възнаграждение за изготвяне и подаване на жалба срещу цитирания отказ, отразено в приложения по търг.дело № 18/2020 г. на СГС договор за правна защита и съдействие, който служи и като разписка за изплащането му в брой, както и заплащането на дължимите държавни такси в производствата пред СГС и САС. Тези плащания представляват имуществена вреда за дружеството и това е така, защото ищцовото дружество не би заплатило адвокатското възнаграждение и това нямаше да представлява вреда, ако не бе издаден незаконосъобразният отказ. Независимо че липсва нормативно установено задължение за процесуално представителство, адвокатската защита е нормален и присъщ разход за обезпечаване на успешния изход на спора, поради което и вредите се явяват пряка и непосредствена последица от незаконосъобразния акт. Това е така, тъй като намаляването на имуществото на ищеца вследствие заплатената сума за адвокатско възнаграждение, е породено от издаването на незаконосъобразния акт. Фактът, че адвокатската защита не е задължителна, не влече по необходимост и извод, че страната няма право да ангажира свой адвокат, нито че ангажирането на такъв не се намира в причинна

връзка с издадения отказ. В съдебната практика е прието, че причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията за реална възможност от увреждане и когато тази реална възможност се е трансформирала в действителност. В случая е налице именно такава връзка. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване му пред съда е израз на нормалната грижа на засегнатото лице за собствените му права и законни интереси, които то намира за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадения отказ на ответника и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно, за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразния отказ на ответника. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗТРРЮЛНЦ, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл.56 от Конституцията, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата.

По делото безспорно се установява, че при оспорване на отказа ищецът се е ползвал от упълномощен защитник, с което непротиворечиво безспорно се установява връзката. От друга страна така сторените разноски няма как да бъдат обезщетени предвид липсата на специален ред за това.

Съдът намира, че за ищеца са настъпили неблагоприятни последици в имуществената сфера в размер на 1000 лв. за адвокатско възнаграждение, заплатено в брой, както и сумите от 7,50 лв. заплатена ДТ пред СГС и 3,75 лв. заплатена държавна такса пред САС, които са в резултат от обжалване на отказа.

Предявеният иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ следва да бъде уважен като основателен и доказан. Тава е така, защото наличието на всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ води до основателност на исковата претенция. Същата следва да се уважи в претендирания от ищеца размер. Съдът съобрази, че с отговора на исковата молба ответникът не е отправил възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Ето защо АВ следва да бъде осъдена да заплати на "Кепитъл рекърдс" ЕООД обезщетение за имуществени вреди в размер на 1 011,25 лв.

По делото ищецът е направил искане за присъждане на разноски, което с оглед изхода на спора е частично основателно. От заключителния абзац на исковата молба е видно, че се претендират разноски в общ размер 1 025 лв., от които 1 000 лв. заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие от 04.05.2020 г. (л.6) и 25 лв. заплатена ДТ пред АССГ. От заключителния абзац на писмения отговор е видно, че ответникът е отправил възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение по настоящото дело. Съгласно чл.78, ал.5 ГПК съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото. Съдът намира възражението за основателно. Съгласно чл.8, ал.2, т.2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (ред. ДВ, бр.7 от 22.01.2019 г., действаща към 08.05.2020 г., когато е образувано настоящото дело), за процесуално представителство, защита и съдействие по дела с материален интерес от 1 000 лв. до 5 000 лв. адвокатското възнаграждение се определя в размер на 300 лв. плюс 7 % за горницата над 1 000 лв. В случая материалният интерес на исковата претенция е в размер на 1 011,25 лв., поради което минималният размер на дължимото адвокатско възнаграждение е 300,88 лв. Регламентираните с Наредбата минимални размери не са задължителни за договаряне между страните, но те са един ориентир относно това, кое съставлява справедливо възнаграждение, като се отчитат и други фактори, като видът на съответното дело, неговата

фактическа и правна сложност, броят на откритите съдебни заседания, фактическото участие на процесуалния представител на страната в процеса. Претендираното възнаграждение е прекомерно съобразно извършеното по делото: не са набавяни допълнителни писмени доказателства извън тези с исковата молба, не са правени доказателствени искания, не са изслушвани свидетели и вещи лица. Размерът на адвокатското възнаграждение от 300,88 лв. Съдът намира за справедлив и обоснован, тъй като е съответен на правилото по чл.36, ал.2, изр.второ ЗА. На основание чл.10, ал.3, изр.първо ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца разноски и за внесената ДТ в размер 25 лв. Общият размер на съдебно-деловодните разноски и разноските за адвокат, които следва да се присъдят в полза на ищеца, е 325,88 лв.

Така мотивиран и на основание чл.203 и сл. от АПК, Административен съд-София град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията, [населено място],[жк], [улица], да заплати на "Кепитъл рекърдс" ЕООД, ЕИК по Булстат:[ЕИК], обезщетение за имуществени вреди в размер на 1 011,25 лв. (хиляди и единадесет лева и 25 ст.), представляваща обезщетение за имуществени вреди от Отказ № 20191223101731-2/02.01.2020 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, който акт е отменен с Решение № 841 от 21.04.2020 г. на Софийския апелативен съд по търг.дело № 1045/2020 г.

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията, [населено място],[жк], [улица], да заплати на "Кепитъл рекърдс" ЕООД, ЕИК по Булстат:[ЕИК], разноски по настоящото дело в размер на 325,88 лв. (триста двадесет и пет лева и 88 ст.).

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд с касационна жалба или протест в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: